

บทที่ 4

การอภิปรายผลการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์เอกสารแผ่นพับเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ของงานพัฒนา ข้าราชการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยออกเป็น 2 ส่วน คือ เนื้อหาของ เอกสารแผ่นพับ และกลวิธีการเขียนเพื่อการจูงใจในเอกสารแผ่นพับ ซึ่งสามารถอภิปรายผล การวิจัยได้ดังนี้

1. เนื้อหาของเอกสารแผ่นพับ

งานพัฒนาข้าราชการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ผลิตเอกสาร แผ่นพับเพื่อให้ข้อมูลความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจังหวัดที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่าน ซึ่งจะเป็นทาง เลือกรหนึ่งในการตัดสินใจเลือกไปยังแหล่งสถานที่ท่องเที่ยว ลักษณะของเนื้อหาแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ เนื้อหาที่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัด เนื้อหาที่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและเนื้อหาที่เป็น ข้อมูลเกี่ยวกับผู้จัดทำ ข้อมูลทั้ง 3 ประเภทนี้มีการจัดลำดับเนื้อหาโดยแบ่งออกเป็นหัวข้อย่อยต่าง ๆ เรียงตามลำดับดังนี้

1.1 เนื้อหาที่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัด มีหัวข้อย่อย ดังนี้

1.1.1 คำขวัญประจำเมือง พบในแผ่นพับ 2 จังหวัด คือ ตรัง และนครศรีธรรมราช สำหรับคำ ขวัญประจำเมืองนี้ ทำให้ผู้อ่านได้ทราบถึงความสำคัญของจังหวัดนั้นว่า มีของดีประจำจังหวัดอะไร บ้าง หรือมีสถานที่ที่น่าสนใจอะไรบ้างเพราะในคำขวัญจะบอกถึงสิ่งเหล่านี้ไว้ ดังเห็นได้จากตัวอย่าง

... เมืองประวัติศาสตร์ พระธาตุทองคำ ชื่นฉ่ำธรรมชาติ
แร่ธาตุอุดม เครื่องถมสามกษัตริย์ มากวัดมากศิลป์ ครบสิ้นกุ้งปู
(แผ่นพับนครศรีธรรมราช : 2)

ลักษณะการเขียนเป็นการใช้คำคล้องจองมีความไพเราะจากเสียงสัมผัส และยังง่ายในการ จดจำอีกด้วย นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้เรียงลำดับหัวข้อนี้เป็นอันดับแรกเป็นการดึงดูดใจผู้อ่านให้ อยากรู้ติดตามเนื้อหาต่อไปของแผ่นพับ สำหรับแผ่นพับอีก 11 จังหวัดที่ไม่มีหัวข้อคำขวัญประจำเมือง จะเริ่มต้นด้วยหัวข้อประวัติเมืองได้แก่ แผ่นพับจังหวัดสงขลา ปัตตานี ชุมพร ระนอง ยะลา ภูเก็ต กระบี่ สุราษฎร์ธานี พัทลุง สตูล นราธิวาส และสำหรับแผ่นพับจังหวัดพังงา เป็นเพียงจังหวัด

เดียวจะเริ่มด้วยหัวข้ออาณาเขตเพราะไม่มีทั้งหัวข้อคำขวัญประจำเมืองและประวัติเมือง

1.1.2 ประวัติเมือง เป็นหัวข้อต่อจากคำขวัญประจำเมือง กล่าวถึงความหมายของชื่อเมือง หรือชื่อจังหวัด ตำนานความเป็นมาของจังหวัด ซึ่งบางจังหวัดเคยเป็นเมืองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และมีประวัติความเป็นมาตลอดจนประวัติการสร้างเมืองที่น่าสนใจ ดังตัวอย่าง

สุราษฎร์ธานี เป็นเมืองเก่าแก่ที่มีมาตั้งแต่ก่อนประวัติศาสตร์ ชนพื้นเมือง ได้แก่ พวกเขมร และมลายูดั้งเดิมซึ่งอาศัยอยู่ในเขตลุ่มน้ำหลวง (แม่น้ำตาปี) และบริเวณอ่าวบ้านดอนก่อนที่ชาวอินเดียจะอพยพเข้ามาตั้งหลักแหล่งและเผยแพร่วัฒนธรรม ดังปรากฏ หลักฐานในชุมชนโบราณที่ อ. ท่าชนะ อ. ไชยา เป็นต้น ต่อมาในพุทธศตวรรษที่ 13 มีหลักฐานปรากฏว่าเมืองนี้ได้รวมกับอาณาจักรศรีวิชัย เมื่ออาณาจักรนี้เสื่อมลงจึงแยกออกเป็น 3 เมือง คือเมือง ไชยา เมืองท่าทอง และเมืองคีรีรัฐ ขึ้นต่อเมืองนครศรีธรรมราช ต่อมาในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดฯ ให้ย้ายเมืองท่าทอง มาตั้งที่บ้านดอน และยกฐานะเป็นเมืองจัตวาขึ้นตรงต่อกรุงเทพ ฯ พระราชทานนามว่าเมือง กาญจนดิษฐ์ ครั้นเมื่อมีการปกครองแบบมณฑลได้รวมเมืองทั้งสามเป็นเมืองเดียวกัน เรียกว่าเมืองไชยา ต่อมาปี พ.ศ. 2458 รัชกาลที่ 6 โปรดฯ ให้เปลี่ยนชื่อเมืองไชยามาเป็นเมืองสุราษฎร์ธานี แปลว่า เมืองแห่งคนดี (แผ่นดินพบสุราษฎร์ธานี : 2)

1.1.3 การปกครอง หัวข้อนี้จะพบในแผ่นพับ 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต นครราชสีมา สตูล กระบี่ และสุราษฎร์ธานี ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการแบ่งเขตการปกครองในจังหวัด ว่าการปกครองแบ่งออกเป็นกี่อำเภอ ได้แก่อะไรบ้าง ดังตัวอย่าง

การปกครอง

จังหวัดกระบี่แบ่งการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ 1 กิ่ง ดังนี้คือ อำเภอเมืองกระบี่ อำเภอเขาพนม อำเภอคลองท่อม อำเภอปลายพระยา อำเภอลันตา อำเภอลำทับ และกิ่งอำเภอเหนือคลอง (แผ่นพับกระบี่ : 2)

นอกจากนี้ยังมีแผ่นพับของ 8 จังหวัดที่ได้นำหัวข้อการปกครองมารวมเข้าไว้ด้วยกัน ในหัวข้อประวัติเมือง ได้แก่ แผ่นพับจังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง ยะลา สงขลา ตรัง ระนอง ชุมพร และพังงา ดังตัวอย่าง

นครศรีธรรมราชเป็นเมืองเก่ามีความหมายถึง “นครอันเป็นสง่าแห่งพระราชผู้ทรง
 ธรรม” อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ๗ ทางรถยนต์ 780 กิโลเมตร รถไฟ 832 กิโลเมตร มีเนื้อที่
 9,942.502 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 21 อำเภอ 1 กิ่ง คืออำเภอเมือง
 อำเภอปากพะนัง อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอชะอวด อำเภอทุ่งสง อำเภอ
 ท่าศาลา อำเภอนาวัง อำเภอลิขิต อำเภอหัวไทร อำเภอลานสกา อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอ
 พิปูน อำเภอนาบอน อำเภอพรหมคีรี อำเภอขนอม อำเภอบางขัน อำเภอดำพระนคร
 อำเภอจุฬาภรณ์ อำเภอพระพรหม อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอช้างกลาง และกิ่งอำเภอ
 นบพิตำ (แผ่นพับนครศรีธรรมราช : 2)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นแผ่นพับจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำหัวข้อการปกครองมา
 ไว้รวมกันกับหัวข้อประวัติเมือง ผู้เขียนไม่ได้เน้นในเรื่องประวัติความเป็นมาของเมืองจะบอกไว้เพียง
 แต่ความหมายของชื่อเมือง

1.1.4 อาณาเขต ให้รายละเอียดขอบเขตพื้นที่ของจังหวัดและชื่อจังหวัดใกล้เคียง โดยผู้เขียนจะ
 เขียนบอกขอบเขตพื้นที่ตามทิศทางภูมิศาสตร์ เช่น

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดกับอำเภอท่าเสา จังหวัดชุมพร และประเทศสหภาพพม่า

ทิศใต้ ติดกับอำเภอกิวิร์รัฐนิยัม จังหวัดสุราษฎร์ธานี และอำเภอกระบือ จังหวัด
 พังงา

ทิศตะวันออก ติดกับอำเภอเมือง อำเภอสวี และอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

ทิศตะวันตก ติดกับอำเภอเกาะสอง เขตทวาย ประเทศสหภาพพม่า และมหาสมุทร
 อินเดีย (แผ่นพับระนอง : 2)

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดทั้งหมดนี้ เป็นข้อมูลความรู้เบื้องต้นที่ผู้อ่านควรได้รับทราบก่อนเดิน
 ทางไปท่องเที่ยว มีการจัดลำดับหัวข้อย่อต่าง ๆ ที่เหมาะสม แยกให้เห็นอย่างชัดเจน สำหรับการให้
 รายละเอียดในด้านเนื้อหา เอกสารแผ่นพับบางฉบับมีรายละเอียดน้อยเกินไป ควรเพิ่มเนื้อหาให้มาก
 กว่านี้ เช่นเอกสารแผ่นพับจังหวัดภูเก็ต และจังหวัดระนอง มีรายละเอียดในหัวข้อประวัติเมืองน้อยมาก
 และแผ่นพับจังหวัดพังงาไม่มีหัวข้อนี้ อาจส่งผลให้ผู้อ่านที่มีความสนใจอยากจะไปท่องเที่ยวใน

จังหวัดดังกล่าวต้องเสียเวลาในการหาข้อมูลเพิ่มเติมจากสื่อประเภทอื่น ๆ แทนที่จะได้จากการอ่านเอกสารแผ่นพับนี้เพียงอย่างเดียวลักษณะการเขียนเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัด จะเป็นการเขียนแบบบรรยายให้ทราบถึงข้อมูล ข้อเท็จจริง และให้ความรู้แก่ผู้อ่านโดยใช้คำที่สั้นกระชับเข้าใจง่าย

1.2 เนื้อหาที่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ประกอบด้วยหัวข้อย่อยต่าง ๆ ดังนี้

1.2.1 การเดินทาง ให้รายละเอียดเกี่ยวกับเส้นทางในการเดินทางโดยการเขียนอธิบายเส้นทาง การเดินทางอย่างชัดเจนว่าจะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างไร นักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางด้วยตนเองสามารถอาศัยสื่อแผ่นพับเป็นคู่มือในการเดินทาง สำหรับผู้ที่ต้องการเดินทางโดยใช้ยานพาหนะสาธารณะประเภทอื่น ๆ เช่น เครื่องบิน รถไฟ รถโดยสารประจำทาง รถยนต์ สามารถเลือกใช้บริการได้ตามความต้องการของตนเอง นอกจากนี้ยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางและการคมนาคมภายในจังหวัดอีกด้วย เพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวให้มากที่สุด

หัวข้อการเดินทางพบในแผ่นพับทุกจังหวัด ถือเป็นหัวข้อสำคัญทั้งนี้เพราะแผ่นพับการท่องเที่ยวเน้นการให้ผู้อ่านเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยตนเองหรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง ผู้จัดทำสื่อแผ่นพับยังได้บอกหมายเลขโทรศัพท์สำหรับติดต่อสำรองการเดินทางล่วงหน้าไว้ด้วยเป็นการให้ข้อมูลที่ช่วยให้ผู้อ่านเตรียมการเดินทางได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

1.2.2 สถานที่น่าสนใจ ให้รายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดซึ่งจากแผ่นพับประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวทั้ง 14 ชุด สามารถแบ่งสถานที่ท่องเที่ยวออกเป็นสองประเภท คือ สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น ชายทะเล น้ำตก ถ้ำ บ่อน้ำร้อน อุทยานแห่งชาติ เป็นต้น และสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น วัดต่าง ๆ มัสยิด 300 ปี (นราธิวาส) คุกาสถัญเคิน (สตูล) ศาลเจ้าต่าง ๆ เป็นต้น และมีการนำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านี้โดยการเขียนแยกเป็นสถานที่ท่องเที่ยวในแต่ละอำเภอ ของแต่ละจังหวัด

1.2.3 เทศกาลงานประเพณี แต่ละจังหวัดมีเทศกาลงานประเพณีประจำจังหวัดที่แตกต่างกันไปผู้เขียนแผ่นพับให้รายละเอียดเกี่ยวกับงานเทศกาลที่สำคัญ ๆ หรือที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนั้น โดยรวมวัน เวลา ของช่วงงานเทศกาลที่จะจัดขึ้นในแต่ละปี เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจว่าเทศกาลนั้นสำคัญอย่างไร จะมีขึ้นเมื่อใด เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสเตรียมตัวล่วงหน้า นอกจากนี้ในแผ่นพับบางจังหวัดมีการอ้างอิงประวัติความเป็นมาของงานเทศกาลด้วย เช่น

งานเทศกาลประเพณีชักพระ หรือลากพระ มีประวัติความเป็นมาว่าเป็นการแสดงความยินดีที่พระพุทธองค์เสด็จ ฯ กลับมาจากดาวดึงส์ จึงอัญเชิญขึ้นประทับบนบุษบกที่เตรียมไว้แล้วแห่แหนไปยังที่ประทับ (แผ่นพับนครศรีธรรมราช : 12)

ผู้เขียนมีการอ้างอิงประวัติความเป็นมาของงานประเพณีชักพระ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ และดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวได้มาชมงาน และเข้าใจความสำคัญของงานเทศกาลนี้

1.2.4 กีฬาพื้นเมือง แต่ละจังหวัดจะมีกีฬาพื้นเมืองแตกต่างกันไป และเป็นกีฬาพื้นเมืองที่มีชื่อเสียงเฉพาะจังหวัดหรือท้องถิ่นนั้น ๆ หากชมกันไม่ได้โดยทั่วไป จากการศึกษาแผ่นพับจังหวัดภาคใต้พบว่ามกีฬากีฬาพื้นเมืองซึ่งจะหาชมได้เฉพาะในภาคใต้ ได้แก่ กีฬาชนโคที่นครศรีธรรมราช กีฬาชนควายที่สุราษฎร์ธานี การแข่งขันนกเขาชาวที่จังหวัดสงขลา เป็นต้น ซึ่งอาจจะหาชมไม่ได้ในจังหวัดอื่น ๆ ผู้เขียนได้นำมาเสนอไว้สำหรับผู้อ่านหรือนักท่องเที่ยวที่สนใจอยากชมหรือเป็นข้อมูลให้นักท่องเที่ยวที่สนใจชมกิจกรรมที่เป็นกิจกรรมเฉพาะของจังหวัด เช่น

นกเขาชาว (นกเขาลึก) นกเขาเป็นสัตว์ที่นิยมเลี้ยงกันมากทางภาคใต้ นกเขาที่มีชื่อเสียงมากที่สุดเพาะพันธุ์ได้จากฟาร์มนกเขาที่อำเภอจะนะซึ่งอยู่ห่างจากหาดใหญ่ตามเส้นทางหลวงหมายเลข 408 ประมาณ 40 กม. อำเภอจะนะเป็นอำเภอที่มีชื่อเสียงในการเลี้ยงนกเขา เกือบทุกบ้านจะมีกรงนกพร้อมคันชัก การแข่งขันนกเขานิยมจัดเป็นประจำทุกปี ระหว่างเดือนมกราคม-กรกฎาคม การตัดสินนกเขากรรมการจะวัดจากเสียงของนกโดยดูจากโทนเสียง น้ำเสียง จังหวะการขันความดัง และความต่อเนื่องในการขัน นกที่ชนะประกวดจะมีราคาสูงมากในปัจจุบันมีฟาร์มเพาะเลี้ยงนกเขาชาวเพื่อจำหน่ายหลายแห่ง ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีของนักเลี้ยงนกเขาชาวในประเทศเพื่อนบ้านเช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย (แผ่นพับสงขลา : 8)

1.2.5 สินค้าพื้นเมือง หรือจุดจับจ่ายซื้อของ เป็นหัวข้อที่บอกว่าผู้อ่านสามารถเลือกหาซื้อของที่ระลึก หรือสินค้าพื้นเมืองใดได้ที่ไหนบ้างตามความพึงพอใจของตนเอง ผู้เขียนได้ให้รายละเอียดของสินค้าแต่ละประเภทไว้อย่างละเอียดพอสมควร ในแต่ละจังหวัดจะมีสินค้าพื้นเมืองที่ขึ้นชื่อของจังหวัด หรือท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น

สินค้าพื้นเมืองของจังหวัดพัทลุงส่วนใหญ่จะเป็นหัตถกรรมพื้นบ้าน เช่น เครื่องจักสานต่าง ๆ ที่ขึ้นชื่อมากก็คือ ผลิตภัณฑ์เสื่อกระจูด ซึ่งมีมากบริเวณอุทยานนกน้ำทะเลน้อย (แผ่นพับพัทลุง : 5)

หัวข้อสินค้าพื้นเมืองนอกจากผู้อ่านจะได้ทราบว่าสินค้าพื้นเมืองอะไรบ้างแล้วยังได้ทราบถึงรายละเอียดของสินค้าด้วย

1.2.6 สิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งได้แก่ สถานที่พักและร้านอาหาร เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่ผู้อ่านหรือนักท่องเที่ยวต้องการเมื่อมาถึงยังแหล่งท่องเที่ยว มีการเสนอสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้ไว้หลายรูปแบบ เช่น สถานที่พักมีโรงแรม บังกะโล รีสอร์ท ส่วนร้านอาหารก็นำเสนอ ร้านอาหารหลากหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็น อาหารไทย จีน อาหารพื้นเมือง อาหารทะเล ตลอดจนอาหารที่ขึ้นชื่อของจังหวัดหรือประจำท้องถิ่นเป็นต้น ผู้อ่านหรือนักท่องเที่ยวสามารถเลือกบริโภคได้ตามความพึงพอใจของตน

ในหัวข้อสิ่งอำนวยความสะดวกนี้ ผู้เขียนได้ให้รายละเอียดของสถานที่พัก ร้านอาหาร มีทั้งที่ตั้ง หมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้รวมทั้งการจองที่พักล่วงหน้าจะช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อหรือสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตนเองได้อย่างสะดวกยิ่งขึ้น ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวควรตรวจสอบหมายเลขโทรศัพท์ต่าง ๆ ก่อนการเดินทางอีกครั้ง เพราะข้อมูลบางอย่างอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้จัดทำ

ชื่อและที่อยู่ของผู้จัดทำสื่อแผ่นพับ พบในหน้าสุดท้ายของเอกสารแผ่นพับทั้ง 14 ฉบับ ดังนี้

จัดทำโดย

งานพัฒนาข่าวสาร

กองบริการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

สำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต 2

สนามหน้าเมือง ถนนราชดำเนิน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

โทร. (075) 346515-6 โทรสาร (075) 346517

พื้นที่ความรับผิดชอบ : นครศรีธรรมราช พัทลุง ตรัง

E-mail : tatnakon@nrt.cscoms.com (แผ่นพับนครศรีธรรมราช : 17)

จากตัวอย่างแผ่นพับนครศรีธรรมราชผู้เขียนบอกที่อยู่ของผู้จัดทำสื่อแผ่นพับ ในที่นี้คืองานพัฒนาข่าวสาร กองบริการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีที่อยู่ของสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่เป็นหน่วยงานย่อยในภาคใต้ ซึ่งมีการแบ่งหน่วยงานรับผิดชอบออกเป็นเขตต่าง ๆ และกำหนดเขตพื้นความรับผิดชอบในละจังหวัดอย่างชัดเจนเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกและให้บริการนักท่องเที่ยวที่กำลังอยู่ในระหว่างการท่องเที่ยวในจังหวัดใด

จังหวัดหนึ่ง รวมทั้งประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่สามารถมาขอรับเอกสารแผ่นพับได้จากหน่วยงานเหล่านี้เช่นเดียวกัน เป็นบริการสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศให้ได้รับความสะดวกและได้รับความมั่นใจในการมาท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีหมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการเดินทางคือหมายเลขโทรศัพท์ 1155 พร้อมกับคำขวัญว่า “จำเบอร์เดียวเที่ยวทั่วไทย” ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการตอบคำถามต่าง ๆ ทางโทรศัพท์ ไม่ว่าผู้อ่านหรือนักท่องเที่ยวกำลังท่องเที่ยวอยู่ที่ใดก็ตาม และหมายเลขโทรศัพท์ที่ง่ายต่อการจดจำ

การกระจายหน่วยงานให้บริการด้านการท่องเที่ยวออกไปตามเขตต่าง ๆ ในหลาย ๆ จังหวัดทั่วประเทศไทยมีจุดประสงค์เพื่อกระจายงานให้เกิดความสะดวกและให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยวให้มากที่สุด เช่น การติดต่อขอรับข่าวสารการเดินทางท่องเที่ยว อ้อยทิพย์ นิธิยานันท์ ให้สัมภาษณ์ว่าเพราะในการผลิตเอกสารแผ่นพับการท่องเที่ยวนั้นแม้จะมีการผลิตมาจากส่วนกลางคือที่งานพัฒนาข่าวสาร กองบริการการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และทางส่วนกลางจะจัดส่งเอกสารต่าง ๆ เหล่านี้มาตามหน่วยงานย่อยต่าง ๆ นักท่องเที่ยวสามารถมาติดต่อขอรับเอกสารได้จากหน่วยงานย่อยที่อยู่ใกล้ที่สุด บางครั้งเอกสารก็ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ หน่วยงานย่อยบางจังหวัดก็จะผลิตเอกสารแผ่นพับประจำจังหวัดหรือเฉพาะเขตขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการใช้เอกสารของนักท่องเที่ยว แต่ก็ก็จะอยู่ในการควบคุมดูแลจากส่วนกลาง (2541)

2. กลวิธีการเขียนเพื่อการจูงใจในเอกสารแผ่นพับ

ในการศึกษากลวิธีการเขียนเพื่อการจูงใจนี้ ผู้วิจัยพบว่าผู้เขียนได้ใช้การเขียนเพื่อการจูงใจสำหรับข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและมีวิธีการเขียนที่แตกต่างกันไป คือ กลวิธีการเขียนจะแตกต่างกันไปตามแหล่งท่องเที่ยวแต่ละประเภท เช่น เมื่อกล่าวถึงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จะใช้กลวิธีการเขียนที่สื่อความหมายให้ผู้อ่านสามารถนึกถึงภาพความงดงามของแหล่งท่องเที่ยวที่นำเสนอ โดยผ่านทางการใช้ภาษา เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวนี้เป็นรูปธรรมและจะทำให้ผู้อ่านเกิดการรับรู้ทางประสาทสัมผัส ความรู้สึกและความคิดนั้น ต้องผ่านกระบวนการสื่อความหมายโดยการใช้ภาษาที่สร้างภาพพจน์เพื่อให้ผู้อ่านรับรู้ได้ดียิ่งขึ้นและเกิดการตอบสนองตามมา

กลวิธีดังกล่าวที่พบมีทั้งหมด 7 วิธี ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบ

การเขียนจูงใจเพื่อให้เกิดอารมณ์คล้อยตามต้องอาศัยความพิถีพิถันในการเลือกใช้คำที่มีผลกระทบต่อจิตใจของผู้อ่านหรือกระตุ้นอารมณ์และความรู้สึก การเขียนเปรียบเทียบช่วยให้

เห็นภาพที่ชัดเจนให้อารมณ์และความรู้สึกไปพร้อม ๆ กัน ในการวิเคราะห์แผ่นพับ พบว่า มีการเขียน โดยการใช้ความเปรียบแบบอุปมาและอุปลักษณ์ ทั้งนี้เพราะการให้ข้อมูลด้านสถานที่ ท่องเที่ยวโดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาตินั้น การจูงใจผู้อ่านได้ดี คือการทำให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพหรือมีจินตนาการถึงลักษณะของสถานที่ตามไปด้วยในขณะที่อ่านแผ่นพับ การเขียน โดยใช้ความ เปรียบแบบอุปมานี้ ผู้เขียนจะใช้คำเชื่อม คือ “คล้าย” และ “เหมือน” ผู้อ่านก็จะนึกภาพตามได้ ในการ เปรียบเทียบแบบอุปมา ผู้อ่านแต่ละคนอาจจะมโนภาพ หรือจินตนาการที่แตกต่างกันไปได้ตามแต่ ประสบการณ์เดิมของแต่ละคนดังตัวอย่าง

น้ำตกชุมแสงหรือน้ำตกสายรุ้ง...น้ำจะไหลกระแทกกับโขดหินแล้วกระจายออก
เป็นสายคูคล้ายสายรุ้ง (แผ่นพับระนอง : 6)

นอกจากนี้ยังมีการเขียนเปรียบเทียบโดยการอุปลักษณ์ การเขียนลักษณะนี้พบในแผ่นพับ เพียงจังหวัดเดียว คือ แผ่นพับจังหวัดสตูล อุปลักษณ์แตกต่างจากอุปมา คือ อุปลักษณ์เป็นการนำสิ่งที่ คนส่วนมากรู้จักกันคืออยู่แล้ว หรือเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปมาใช้เปรียบเทียบ เมื่อผู้อ่านอ่านแล้วก็ สามารถเข้าใจได้ตรงกัน ดังตัวอย่าง

เกาะบุโหลน...ได้ชื่อว่าเป็นมุกใหม่แห่งอันดามัน (แผ่นพับสตูล : 6)

เป็นที่ทราบกันดีว่าไข่มุกแห่งอันดามันนั้น คือ จังหวัดภูเก็ตซึ่งเป็นเกาะที่มีชื่อเสียงด้าน ความงดงามทั้งชายหาดและความสมบูรณ์ของปะการังแห่งท้องทะเลฝั่งอันดามัน เป็นที่นิยมของ นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติ ดังนั้นคำว่า “มุกใหม่” ในที่นี้จึงเป็นการเปรียบเทียบ สถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลฝั่งอันดามันแห่งใหม่ที่มีความสวยงามไม่แพ้จังหวัดภูเก็ต ซึ่งผู้อ่านก็จะ สามารถเข้าใจได้ตรงกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่าการเปรียบเทียบเป็นกลวิธีหนึ่งในการเขียนเพื่อการจูงใจใน สื่อแผ่นพับเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติจะพบการใช้ กลวิธีเปรียบเทียบในแผ่นพับทุกจังหวัด เพื่อเน้นการสร้างมโนภาพในขณะที่อ่านทำให้มีจินตนาการ เกิดการคล้อยตามอยากจะไปยังสถานที่จริง การเปรียบเทียบที่ใช้ คือ อุปมา และ อุปลักษณ์ และการที่ผู้เขียนใช้การเปรียบเทียบแบบอุปลักษณ์น้อยกว่าอุปมานั้นเป็นเพราะการอุปมา เป็นการเปรียบเทียบที่เห็นภาพได้ชัดเจนเข้าใจได้ทันที ผู้อ่านเกิดจินตนาการตามไปได้ง่ายโดยไม่ต้อง อาศัยความรู้เดิมหรือประสบการณ์การเดิมมากนัก ส่วนการเปรียบเทียบแบบอุปลักษณ์ผู้อ่านจะรับรู้

ความหมายได้โดยนัยว่าสิ่งที่ผู้เขียนหมายถึงสิ่งใด ผู้อ่านแต่ละคนอาจจะเข้าใจหรือตีความได้ไม่ตรงกัน ดังนั้นผู้เขียนจึงใช้การอุปมาในสื่อแผ่นพับมากกว่า เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการผลิตสื่อแผ่นพับที่ว่า เน้นการให้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนเข้าใจง่าย สิ่งที่น่ามาใช้เปรียบเทียบในการเขียนเพื่อพรรณนาถึงลักษณะความงดงามของสถานที่ท่องเที่ยว คือ คน สัตว์ และสิ่งของเช่น เปรียบเทียบกับดอกไม้ สายรุ้ง ปราสาทหิน ผู้หญิง สุนัข เรือสำเภา ลำเทียน กะทะคว่ำ เป็นต้น เป็นการเลือกสิ่งเปรียบเทียบที่เป็นที่รู้จักกันดี และไม่เน้นถึงความลุ่มลึกในระดับภาษามากนัก คือ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายผู้อ่านเกิดความคิดตามหรือเกิดมโนภาพตามไปในขณะที่อ่านและเข้าใจได้ทันที

2.2 การใช้จุดจับใจ

นอกเหนือจากการใช้วิธีการเปรียบเทียบในการเขียนเพื่อการจูงใจแล้ว ผู้เขียนยังใช้จุดจับใจในสารเพื่อทำให้สารหรือเนื้อหาเป็นที่น่าสนใจน่าติดตาม จำเป็นต้องใช้จุดจับใจหลาย ๆ อย่างเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อ่านเห็นภาพความงดงามของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นความต้องการด้านอารมณ์และความรู้สึกของผู้อ่านให้เกิดการตอบสนอง คือ การเลือกมายังแหล่งท่องเที่ยว ผลการศึกษาเอกสารพบกลวิธีการเขียนเพื่อการจูงใจโดยใช้จุดจับใจ 3 ด้าน คือ การใช้จุดจับใจโดยใช้อารมณ์ (ภาษาเชิงอารมณ์) จุดจับใจโดยใช้ความกลัว และจุดจับใจโดยใช้แรงจูงใจ ซึ่งจุดจับใจแต่ละชนิดมีลักษณะการใช้ภาษาดังนี้

2.2.1 จุดจับใจโดยใช้อารมณ์ (ภาษาเชิงอารมณ์)

จุดจับใจชนิดนี้จะช่วยให้ภาษามีความไพเราะขึ้นโดยการใช้ภาษาที่ทำให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการถึงความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยวหรือลักษณะทางธรรมชาติได้อย่างรวดเร็ว และช่วยให้ผู้อ่านจดจำได้ง่าย เกิดความรู้สึกประทับใจมากกว่าภาษาที่ไม่ได้เชิงอารมณ์ แต่ลักษณะการใช้คำจะเป็นการใช้คำที่สั้นกะทัดรัดได้ใจความอาจจะไม่สละสลวยหรือทำให้เกิดความซ้ำซึ่งเหมือนกับงานเขียนด้านวรรณคดี ทั้งนี้เพราะเป็นสื่อที่ใช้นำเสนอ ผลจากการวิเคราะห์เอกสารพบการเขียนโดยใช้ภาษาเชิงอารมณ์ 4 อย่างด้วยกัน คือ

2.2.1.1 การเล่นเสียง ผู้เขียนได้เลือกใช้ถ้อยคำที่มีเสียงพยัญชนะ ดันเหมือนกันทั้งนี้เพื่อความไพเราะในการอ่านดังตัวอย่าง

ศาลาคูดวงจันทร์...เป็นเนินเขาโล่งกว้างไม่มีสิ่งใดกีดขวางทำให้สามารถเห็น
การเคลื่อนไหวคล้อยของดวงอาทิตย์ที่ค่อย ๆ ลับสายตาไป (แผ่นพับยะลา : 3)

จากตัวอย่างนี้ เห็นได้ว่าผู้เขียนใช้พยัญชนะต้นที่มีเสียงเหมือนกันทำให้เกิดความไพเราะของเสียงสัมผัสพยัญชนะต้น

2.2.1.2 การใช้สมญานาม พบการเขียนโดยการ ใช้สมญานามน้อยมากคือ พบเพียงจังหวัดเดียว การเขียนลักษณะนี้เป็นการสื่อความหมายที่รับรู้กันเฉพาะกลุ่มคนที่มีประสบการณ์ หรือมีความสนใจร่วมกัน เพราะคนที่ไม่มีความรู้เดิมมาก่อนอาจจะไม่เข้าใจในสมญานามที่ผู้เขียนกล่าวถึง เพราะฉะนั้นในการใช้สมญานามผู้เขียนต้องมั่นใจว่าผู้อ่านจะเข้าใจ เพื่อการเขียนจะได้เกิดการจูงใจให้ผู้อ่านคล้อยตาม ดังตัวอย่าง

เมืองเบตง...ที่ตั้งของเมือง โอบล้อมด้วยทิวเขาสูงอากาศเย็นสบายทำให้สามารถปลูกดอกไม้ได้ตลอดทั้งปีจนได้ชื่อว่า เมืองในหมอกดอกไม้งาม
(แผ่นพับยะลา : 4)

จากตัวอย่างนี้ผู้อ่านจะเข้าใจได้ทันทีว่าเมืองเบตง มีลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสูงมีอากาศเย็นตลอดทั้งปีจึงเป็นที่มาของ สมญานามว่า “เมืองในหมอกดอกไม้งาม” ดังนั้นคำว่า “เมืองในหมอกดอกไม้งาม” จึงเป็นชื่อที่ใช้เรียกแทนเมืองเบตง คือ แทนที่จะเขียนว่าไปเที่ยวเมืองเบตง ก็จะเขียนได้อีกอย่างหนึ่งว่า ไปเที่ยวเมืองในหมอกดอกไม้งาม ซึ่งก็มีความหมายถึงเมืองเบตงนั่นเอง และการใช้สมญานามนี้ทำให้ผู้อ่านเข้าใจสภาพของเมืองดังกล่าว จากภาษาที่ใช้เรียกเมืองนั้น

2.2.1.3 ปฏิพจน์ พบการเขียนแบบนี้ในแผ่นพับเพียง 2 จังหวัดเท่านั้นคือ แผ่นพับ จังหวัดกระบี่ และสุราษฎร์ธานี การเขียนแบบปฏิพจน์ หรือการใช้ถ้อยคำที่มีความหมายตรงข้ามกัน มากกล่าวอย่างกลมกลืนกันช่วยให้ถ้อยคำมีความไพเราะขึ้น ซึ่งถ้าดูอย่างผิวเผินแล้วอาจจะรู้สึกขัดแย้งกัน แต่ถ้าพิจารณาอย่างลึกซึ้งแล้วจะเห็นว่า เป็นไปได้ มิได้รู้สึกขัดแย้งแต่อย่างใด ดังตัวอย่าง

ธารโบกขรณี...สภาพทั่วไปเป็นธารนำธรรมชาติไหลลงมายังแอ่งน้ำน้อยใหญ่
ซึ่งอยู่ต่างระดับกัน (แผ่นพับกระบี่ : 6)

เกาะเต่าใน...บนเกาะจะมีแหลมทรายขาวสะอาดยื่นออกมากลางทะเลหากมองลงไปใต้น้ำจะเห็นความสวยงามใต้ท้องทะเลซึ่งเต็มไปด้วยฝูงปลาใหญ่
(แผ่นพับสุราษฎร์ธานี : 10)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า คำว่า **น้อยใหญ่** เป็นคำที่มีความหมายตรงข้ามกัน แต่เมื่ออ่านแล้ว กลับไม่รู้ลึกถึงความขัดแย้งกัน แต่กลับทำให้นึกภาพของแอ่งน้ำที่มีขนาดต่าง ๆ กัน ได้อย่างชัดเจน เป็นการอธิบายลักษณะของแอ่งน้ำหรือขนาดของตัวปลาให้เข้าใจอย่างชัดเจน

2.2.1.4 อติพจน์ หรือการใช้ถ้อยคำที่กล่าวเกินจริงเป็นการเน้นความรู้สึกให้เกิดความซาบซึ้ง หรือเกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น

เกาะลิดี...มีหาดทรายขาวบริสุทธิ์ และมีเวียงอ่าวยื่นเข้าไปในตัวเกาะ เป็นสระน้ำใสสะอาด (แผ่นพับสตูด : 6)

จากตัวอย่าง คำว่า “ขาวบริสุทธิ์” เป็นการเน้นให้เห็นถึงความขาวของหาดทรายว่ามี ความขาวที่แตกต่างไปจากหาดทรายอื่น ๆ ซึ่งผู้อ่านอาจจะจินตนาการได้ว่าเป็นหาดทรายที่ขาวสะอาด ปราศจากขยะหรือสิ่งสกปรก เป็นต้น

จากที่กล่าวมาทั้งหมดการใช้จุดจับใจโดยใช้ภาษาเชิงอารมณ์นั้นเป็นกลวิธีการเขียนจูงใจ ที่ผู้อ่านจะเกิดการคล้อยตามได้ ผู้เขียนเลือกใช้ถ้อยคำที่ไพเราะหรือเลือกสรรถ้อยคำมาใช้ในการ เปรียบเทียบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดการรับรู้และเข้าใจเนื้อหาในสารได้ทันที ตลอดจนสามารถ จินตนาการตามไปในขณะที่อ่าน สอดคล้องกับงานวิจัยของปรียานุช อนุสุเรนทร์ (2539) ศึกษา วิเคราะห์คำภีร์ที่ใช้เทศนาในเทศกาลเข้าพรรษาของล้านนา : กรณีศึกษาจาก 4 วัด ในจังหวัด เชียง ใหม่ และลำพูน พบว่า การใช้ภาษาในคำภีร์ส่วนใหญ่ใช้ภาษาที่องคิณ และใช้ภาษาพูด ที่เรียบง่ายมีการเล่นคำโดยวิธีการใช้ภาษาเพื่อแสดงภาพพจน์หรือแสดงความรู้สึกต่าง ๆ โดยการ พรรณนา อุปมาเปรียบเทียบ ใช้สัญลักษณ์ บุคลาธิษฐาน เพื่อสื่อเนื้อหาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ง่ายต่อการรับรู้ และเข้าใจ

2.2.2 จุดจับใจโดยใช้ความกลัว

ผลการศึกษากลวิธีการเขียนแผ่นพับเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวมีดังนี้ ผู้เขียนใช้ จุดจับใจโดยใช้ความกลัวน้อยมาก เพราะการให้ข้อมูลด้านสถานที่ท่องเที่ยวที่ตอกย้ำนั้นถ้าทำให้สาร สื่อความกลัวมากเกินไปก็จะกลายเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ลบให้กับผู้อ่านได้ ผลการศึกษาที่ผู้ เขียนได้ใช้ความกลัวในระดับต่ำจะสอดคล้องกับคำกล่าวของ อรวรรณ ปิณฑน์โอวาท (2537 : 133) ว่าความกลัวในระดับต่ำจะมีผลกับการจูงใจมากกว่าความกลัวในระดับสูง เพราะว่าบางครั้งความกลัว เป็นการกระตุ้นความรู้สึกของผู้อ่านบางคนที่ชอบความตื่นเต้น ทำทนาย การใช้จุดจับใจชนิดนี้ผู้เขียน ต้องพิจารณาด้วยว่าควรใช้สำหรับสารที่มีลักษณะอย่างไร เช่น ในตัวอย่างแผ่นพับ

ผู้เขียนใช้กับสถานที่ท่องเที่ยว คือคลองมะละกาที่เคยเป็นที่อาศัยของจระเข้ที่ดุร้าย ซึ่งเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปแล้วว่าจระเข้เป็นสัตว์ที่ดุร้ายจึงได้นำเอาจุดนี้มาใช้ในการจูงใจ และเป็นการใช้ความกลัวในระดับที่ต่ำหรือแทบจะไม่รู้สึกกลัวเลย แต่เป็นการสร้างความตื่นเต้นเร้าใจให้ผู้อ่านอยากจะทำท่องเที่ยว หรืออยากมาเห็นความดุร้ายของจระเข้ ซึ่งในความเป็นจริงคลองแห่งนี้อาจจะไม่มีจระเข้ให้เห็นแล้ว จากงานวิจัยของสินีนาด วิมุกตายนนท์ (2540) ซึ่งศึกษาเรื่อง “การใช้สื่อหนังสือท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาหน่วยงานภาครัฐในภาคใต้” พบว่า การใช้อารมณ์ด้านความรักและความกลัวเป็นจุดจับใจในสารที่เป็นกลยุทธ์การโน้มน้าวใจที่มีประสิทธิผลอย่างหนึ่ง

2.2.3 จุดจับใจโดยใช้แรงจูงใจ

แรงจูงใจนั้นเกิดจากการที่มนุษย์เกิดการเรียนรู้เมื่อมีประสบการณ์อย่างหนึ่งผ่านเข้ามาในชีวิต และเมื่อมีโอกาสได้กลับมาสัมผัสกับประสบการณ์นี้อีกครั้งก็จะเกิดแรงจูงใจที่จะทำให้เกิดการคล้อยตาม ค่านิยมต่าง ๆ ก็จัดเป็นแรงจูงใจของแต่ละคนเช่นกัน กลวิธีการเขียนเพื่อการจูงใจโดยใช้แรงจูงใจนั้นก็คือ การกล่าวถึงสิ่งที่มีผลหรือมีแรงจูงใจที่จะกระตุ้นความรู้สึกของผู้อ่าน เช่น ในการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นอกเหนือจากการเขียนแบบสร้างภาพพจน์แล้ว การใช้แรงจูงใจโดยการสอดแทรกความชื่นชอบหรือค่านิยมส่วนตัวของผู้อ่าน ไปในการเขียนช่วยให้สารเกิดการจูงใจได้เช่นกัน ดังตัวอย่าง

สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าจังหวัดพังงา ...มีการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าที่หายาก
และใกล้จะสูญพันธุ์ (แผ่นพับพังงา : 3)

จากตัวอย่างแรงจูงใจที่ว่านี้ คือสัตว์ป่าที่หายากและใกล้จะสูญพันธุ์ แรงจูงใจนี้จะมีผลต่อผู้อ่านที่มีความสนใจในด้านการอนุรักษ์สัตว์ป่า และกลวิธีการเขียนแบบใช้แรงจูงใจที่พบในเอกสารแผ่นพับเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวทั้ง 14 ฉบับ ส่วนมากจะเป็นการใช้แรงจูงใจที่เกี่ยวกับความชื่นชอบการท่องเที่ยวแบบต่าง ๆ ซึ่งก็มีทั้งสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ตลอดจนความชื่นชอบในสินค้าพื้นเมืองของถิ่นต่าง ๆ จุดจับใจโดยใช้แรงจูงใจนี้ผู้เขียนจะต้องพยายามสร้างแรงจูงใจหลาย ๆ ด้าน เพราะผู้อ่านแต่ละคนมีประสบการณ์เดิมแตกต่างกัน แรงจูงใจบางอย่างอาจมีผลกับคนหนึ่ง แต่อีกคนหนึ่งอาจจะไม่รู้สึกอะไรเลยก็ได้ เพราะฉะนั้นการสร้างแรงจูงใจในหลาย ๆ รูปแบบก็จะมีส่วนในการจูงใจผู้อ่านได้มากยิ่งขึ้น

เห็นได้ว่ากลวิธีการเขียนเพื่อการจูงใจในสื่อแผ่นพับเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวโดยใช้จุดจับใจนั้น พบมากในเนื้อหาส่วนที่นำเสนอข้อมูลด้านแหล่งท่องเที่ยว จุดจับใจที่ผู้เขียนใช้มาก

ที่สุดคือจุดจับใจด้านอารมณ์ และจุดจับใจโดยใช้แรงจูงใจ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญ์สินี แสงขำ (2538) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การสื่อความหมายในการจูงใจนักท่องเที่ยวผ่านเนื้อหาในสื่อแผ่นพับเพื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่เป็นภาษาอังกฤษ” ผลการวิจัย คือ การจูงใจในสื่อแผ่นพับเพื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ ที่เป็นภาษาอังกฤษใช้กลวิธีการเขียนแบบจูงใจโดยใช้จุดจับใจด้านอารมณ์ ความรู้สึก และจุดจับใจที่เป็นเหตุเป็นผล การใช้จุดจับใจในสารเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์ที่ใช้ในการโน้มน้าวใจซึ่งผนวกไปกับการเตรียมสาร โดยผู้ส่งสารต้องทราบว่าจุดจับใจชนิดใดเหมาะสมกับสารหรือเนื้อหาประเภทใดและควรเลือกใช้ให้เหมาะสม เพื่อให้สารนั้นเกิดการจูงใจ (อรวรรณ ปีลันธนโอบาท, 2537 : 137)

2.3 การอ้างหลักฐานหรือแหล่งข่าว

การเขียนเพื่อการจูงใจที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดการรับรู้ถึงความเก่าแก่ ความสำคัญ ตลอดจนประวัติความเป็นมาของสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์สามารถเขียนโดยการใช้หลักฐานอ้างอิง ทั้งนี้เพื่อให้สารมีความน่าเชื่อถือซึ่งสอดคล้องกับ สจีวิต และ โคลเลอร์ (Stewart and Kowler , 1991 : 149) ที่กล่าวว่า การใช้หลักฐานแหล่งข่าวมีส่วนช่วยทำให้สารมีความจูงใจ เพราะจะทำให้สารมีน้ำหนักน่าเชื่อถือมากขึ้น ทั้งนี้เพราะสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ส่วนมากจะมีประวัติความเป็นมา และมีหลักฐานยืนยันที่เชื่อถือได้ นอกเหนือจากการอ้างหลักฐานแหล่งข่าวแล้วอาจอ้างอิงบุคคลสำคัญ หรืออ้างตำนานได้อีกด้วย ในสื่อแผ่นพับของงานพัฒนาข่าวสาร กองบริการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการอ้างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ หลักฐานทางตำนาน และหลักฐานทางโบราณคดี เพราะหลักฐานเหล่านี้สามารถพิสูจน์และยืนยันได้ช่วยให้ผู้อ่านมีความมั่นใจและเชื่อถือ นอกจากนี้ยังพบการอ้างบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์อีกด้วย ซึ่งบุคคลที่นำมาอ้างถึงนี้เป็นบุคคลที่คนทั่วไปรู้จักกันดี หรือเป็นบุคคลที่ทำคุณงามความดีให้กับท้องถิ่นนั้น จนกลายเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับยกย่องของคนในท้องถิ่น ดังตัวอย่าง

การอ้างหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ประวัติเมืองสุราษฎร์ธานี...มีหลักฐานปรากฏว่าเมืองนี้ได้ร่วมกับอาณาจักรศรีวิชัย เมื่ออาณาจักรนี้เสื่อมลงจึงแยกออกเป็นสามเมือง คือ เมืองไชยา เมืองท่าทอง และเมืองคีรีรัฐ ขึ้นต่อเมืองนครศรีธรรมราช ต่อมาในสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดฯ ให้ย้ายเมืองท่าทองมาตั้งที่บ้านคอน และยกฐานะเป็นเมืองจัตวาขึ้นตรงต่อกรุงเทพฯ พระราชทานนามว่าเมืองกาญจนดิษฐ์ ครั้งเมื่อมีการปกครองแบบมณฑล

ได้รวมเมืองทั้งสามเป็นเมืองเดียวกันเรียกว่า เมืองไชยา ต่อมา พ.ศ. 2458 รัชกาลที่ 6 โปรดฯ ให้ เปลี่ยนชื่อเมืองไชยา มาเป็นเมือง สุราษฎร์ธานี แปลว่าเมืองแห่งคนดี (แผ่นพับสุราษฎร์ธานี : 2)

การอ้างอิงบุคคล

วัดพะโคะ...เป็นวัดจำพรรษาของสมเด็จพระโคะหรือหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเล จืดอันเป็นที่เคารพสักการะของประชาชนทางภาคใต้ (แผ่นพับสงขลา : 8)

การอ้างอิงหลักฐานทางตำนาน

สุสานเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว...มีตำนานเล่าว่าลิ้มกอเหนี่ยวได้ลงเรือสำเภาตามพี่ชาย ชื่อลิ้มโต๊ะเถียมซึ่งมาแต่งงานกับธิดาพระยาตานีและได้เปลี่ยนมานับถือศาสนาอิสลาม กลับประเทศจีนไม่สำเร็จ จึงได้ผูกคอตายที่ต้นมะม่วงหิมพานต์ ลิ้มโต๊ะเถียมจึงได้ฝังศพของลิ้มกอเหนี่ยวไว้ที่นี่... (แผ่นพับปัตตานี : 4)

งานวิจัยของสุภาวดี คงเจริญ (2535) ศึกษาทัศนคติของผู้ใช้เอกสารภาษาไทยด้านการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ผลการวิจัยมีดังนี้ ผู้ใช้มีความพึงพอใจสูงสุดในการใช้เอกสารภาษาไทยด้านการท่องเที่ยวในหัวข้อความหมายของชื่อเมือง รองลงมาคือหัวข้อประวัติเมือง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การเขียนโดยการอ้างอิงหลักฐานแหล่งข่าวสำหรับหัวข้อที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์นั้น ไม่ว่าจะเป็นประวัติเมือง หรือสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ สามารถทำให้สารนั้นมีความน่าเชื่อถือ สร้างความสนใจและความพึงพอใจให้กับผู้อ่านได้

2.4 การใช้กลุ่มชน

การใช้กลุ่มชนหรือการแสดงความเป็นพวกเดียวกันทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าคุณเป็น ส่วนหนึ่งของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่ผู้เขียนได้เสนอ สามารถสร้างความสนใจได้เช่นกัน เพราะผู้อ่าน แต่ละคนมีความชื่นชอบและรสนิยมที่แตกต่างกัน สารที่มีการอ้างอิงกลุ่มคนที่ผู้อ่านรู้สึกว่าคุณเป็น พวกเดียวกันกับคนในกลุ่มนี้ย่อมสร้างความสนใจให้ผู้อ่านเกิดการคล้อยตามได้ เพราะธรรมชาติของมนุษย์ ย่อมที่จะแสวงหาสังคมที่เหมาะสมกับตนเองแม้แต่การท่องเที่ยวก็เช่นเดียวกันบุคคลย่อมต้องการท่องเที่ยวไปในที่ที่คนอื่น ๆ ชื่นชอบเช่นเดียวกับตนเอง จากเอกสารแผ่นพับทั้ง 14 ฉบับ สามารถแยกประเภทกลุ่มชนในสื่อแผ่นพับที่ผู้เขียนนำเสนอได้ 2 กลุ่ม คือ

2.4.1 กลุ่มนักท่องเที่ยว แบ่งเป็นสองกลุ่มย่อย ๆ คือ นักท่องเที่ยวทั่วไป และนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเฉพาะเรื่อง เช่นนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจในเรื่องศิลปวัฒนธรรม ด้านพันธุ์ไม้หายาก นอกจากนี้ลักษณะการใช้ภาษาที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นกลุ่มเดียวกัน ปรากฏในตัวอย่างต่อไปนี้

เกาะเขาใหญ่...มีสถานที่เพาะพันธุ์ปลาตั้งอยู่ใกล้เกาะเขาใหญ่ซึ่งนัก
ท่องเที่ยวนิยมแวะไปชมกันมาก (แผ่นพับสตูด : 6)

จากตัวอย่างนี้ประโยคที่ว่า **นักท่องเที่ยวนิยมแวะไปชมกันมาก** บ่งบอกถึงลักษณะของนักท่องเที่ยวทั่วไป

พิพิธภัณฑสถานวัดคลองท่อม...นับเป็นสถานที่น่าท่องเที่ยวทั้งหลาย
โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักสะสมของเก่า (แผ่นพับกระบี่ : 8)

จากตัวอย่างนี้เห็นได้ว่า **โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักสะสมของเก่า** บ่งบอกถึงกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเฉพาะเรื่อง คือ ชื่นชอบการสะสมของเก่าหายาก

2.4.2 กลุ่มคนในพื้นที่ แบ่งออกเป็นกลุ่มคนในพื้นที่ทั่วไป เช่น ชาวบ้าน ชาวไทยเชื้อสายจีน ซึ่งมีกระจายอยู่ตามที่ต่าง ๆ และกลุ่มคนในพื้นที่เฉพาะ เช่น ชาวเล ชนเผ่าชาวกู เป็นต้น

นอกจากนี้ยังการอ้างกลุ่มชนในพื้นที่เฉพาะ ได้แก่ ชาวเล ชนเผ่าชาวกู สามารถจูงใจให้ผู้อ่านอยากจะทำมาสัมผัสหรือเข้ามาศึกษากลุ่มชนเหล่านี้ ซึ่งไม่ได้พบเห็นกันทั่วไปเพราะเป็นกลุ่มชนที่มีถิ่นที่อยู่อาศัย วัฒนธรรมประเพณี และลักษณะเฉพาะตน สามารถจูงใจนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจในเรื่องการศึกษาทางมนุษยวิทยาที่อยากเข้าไปศึกษาถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของกลุ่มชนนี้ หลังจากที่ได้อ่านสื่อแผ่นพับที่นำเสนอเกี่ยวกับกลุ่มชนต่าง ๆ เหล่านี้

2.5 การเสนอความคิดเห็น

การเสนอความคิดเห็นจะจูงใจได้ดีต้องเป็นความคิดเห็นที่มีหลักฐานยืนยันไม่ใช่เป็นเพียงการเสนอความคิดเห็นแบบลอย ๆ การที่ต้องมีหลักฐานยืนยันนี้ช่วยให้ผู้อ่านเกิดความมั่นใจ ในความคิดเห็นที่ผู้เขียนเสนอมา ลักษณะโครงสร้างทางภาษาที่สังเกตได้จากการเขียนแบบนี้คือ ผู้เขียนจะใช้คำว่า “ควร” หรือคำว่า “เหมาะสม” และตามด้วยเหตุผลที่นำมาสนับสนุนความคิดที่เสนอ เหตุผลนี้ต้องมีความน่าเชื่อถือ ดังเห็นได้จากตัวอย่าง

น้ำตกโตนไพร...การเดินทางไปชมน้ำตกโตนไพรควรเดินทางไปชมในฤดูแล้ง

เพราะสะดวกในการเดินทาง (แผ่นพับครั้งที่ 7)

ผู้เขียนได้เสนอความคิดเห็นโดยการให้ข้อมูลที่มีข้ออ้างอิง มีเหตุผล มีหลักฐานยืนยัน จากตัวอย่างดังกล่าว การเดินทางไปที่เขื่อนน้ำตกโตนไพรควรที่จะไปในฤดูแล้ง คำว่า “ควรเดินทางไปในฤดูแล้ง” เป็นการเสนอความคิดเห็น โดยมีเหตุผลที่สนับสนุนความคิดเห็นนี้คือ “เพราะเดินทางสะดวก” เหตุผลที่นำมาสนับสนุนมีความน่าเชื่อถือ ผู้อ่านเกิดความคิดคล้อยตามเป็นการจูงใจให้กับผู้อ่านโดยไม่รู้ตัว เพราะผู้อ่านหรือนักท่องเที่ยวต่างก็ทราบกันดีว่า การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวประเภทน้ำตก ถ้าไปช่วงฤดูฝน นอกจากการเดินทางจะลำบากแล้ว ยังอาจจะเกิดอันตรายจากน้ำป่าไหลหลากได้อีกด้วย

2.6 การสร้างทางเลือก

มีการเขียนแบบสร้างทางเลือก 2 ประเภท คือ 1) การสร้างทางเลือกแบบแสดงรายการ คือการเขียนแบบแจกแจงรายการออกมาเป็นหัวข้อ ให้ผู้อ่านได้เห็นอย่างชัดเจน มีความเป็นระเบียบ เรียบร้อย อ่านง่าย การสร้างทางเลือกลักษณะนี้ ผู้เขียนได้เสนอทางเลือกให้แก่ผู้อ่านมากกว่าสองทางขึ้นไปทำให้ผู้อ่านมีทางเลือกที่หลากหลายและเหมาะสมกับตัวเองได้มากขึ้น 2) การเขียนแบบสร้างทางเลือกในรูปแบบการใช้รูปภาพ คือ การใช้ภาษาที่บ่งบอกถึงลักษณะการสร้างทางเลือกให้กับผู้อ่านคำที่ใช้ได้แก่ คำว่า “นอกจากนี้” “หรือ” คำเหล่านี้ใช้เป็นคำเชื่อมในประโยคลักษณะการเขียนจะไม่แจกแจงเป็นรายการ แต่จะเขียนในลักษณะเป็นความบรรยาย หรืออธิบายวิธีการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว เช่น

ปากน้ำดาปี...มีอาหารทะเลและร้านจำหน่ายของทะเลอยู่หลายร้าน นอกจากนี้ยังสามารถชมทิวทัศน์ธรรมชาติทางทะเลของอ่าวบ้านดอนได้อีกด้วย
(แผ่นพับสุราษฎร์ธานี : 3)

น้ำตกแม่ยาย...มีรถประจำทางสายพุนพิน-ภูเก็ต ลงรถบริเวณหลักกิโลเมตรที่ 109 แล้วเดินหรือใช้บริการรถจักรยานยนต์รับจ้าง (แผ่นพับสุราษฎร์ธานี : 5)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า คำ “นอกจากนี้” “หรือ” เป็นคำที่บ่งบอกถึงการเสนอความคิดเห็น โดยการสร้างทางเลือกให้กับผู้อ่าน ทำให้รู้สึกมีอิสระในการที่เลือกสิ่งๆ ที่ตนเองต้องการ

2.7 การทำนายผล

พบการเขียนในลักษณะนี้ในแผ่นพับเพียงจังหวัดเดียวคือแผ่นพับจังหวัดสตูล

หากพิจารณาในด้านการใช้ภาษาคำที่ใช้บอกถึงการทำนายผล คือ คำว่า “ซึ่งคาดว่า” เป็นการคาดการณ์ในสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น หรือสิ่งนั้นอาจจะเกิดขึ้นแล้วและอาจจะเกิดขึ้นอีกหรือไม่เกิดขึ้นอีกก็ได้ เป็นการคาดเดาล่วงหน้า การทำนายผลจะสร้างแรงจูงใจได้คือผู้อ่านจะเกิดความอยากรู้อยากเห็นว่าผลที่จะเกิดขึ้นนั้นจะเป็นไปตามที่ทำนายผลไว้ก่อนหรือไม่ และต้องการที่จะพิสูจน์ เช่น

หาคาสิ่งห้... โดยเฉพาะแต่امةเพื่องซึ่งคาดว่าเหลืออยู่เพียงแห่งเดียวในจังหวัดสตูล
(แผ่นพับสตูล : 6)

ตัวอย่างข้างต้นคำว่า ซึ่งคาดว่า เป็นการทำนายผลแบบคาดคะเนล่วงหน้าที่สามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้อ่านอยากมาชมแต่امةเพื่องเพราะผู้เขียนได้กล่าวว่า เหลืออยู่เพียงที่เดียวในจังหวัดสตูล การเขียนสื่อแผ่นพับเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันกับการเขียนเพื่อประชาสัมพันธ์ด้านอื่น ๆ เพราะการประชาสัมพันธ์โดยทั่วไปมีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อต้องการบอกให้ผู้รับสารได้รับทราบถึงข้อมูลและผู้ส่งสารต้องการจะให้ผู้รับสารทราบเท่านั้น แต่การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ผู้เขียนจำเป็นต้องให้ผู้รับสารเกิดความสนใจที่จะไปยังแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นจึงต้องพยายามสร้างจุดจับใจในสาร และใช้กลวิธีการเขียนที่ทำให้เนื้อหาในสารมีความดึงดูดใจ และเกิดการจูงใจให้มากที่สุด สื่อแผ่นพับของงานพัฒนาข่าวสาร กองบริการท่องเที่ยวการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยไม่ได้เน้นรูปภาพประกอบเหมือนแผ่นพับของหน่วยงานเอกชนทั่ว ๆ ไป ฉะนั้นการเสนอเนื้อหาในสื่อแผ่นพับจึงต้องเลือกสรรการใช้ถ้อยคำ และกลวิธีการเขียนที่เหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละประเภท